

• тема доповіді: *своєрід.*
20 пер.

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Міністерство освіти і науки України
Національна академія аграрних наук України
Вінницька обласна Рада та обласна державна адміністрація
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

**ЗЕМЛЯ УКРАЇНИ –
потенціал продовольчої, енергетичної
та екологічної безпеки держави**

**Матеріали
IV Міжнародної науково-технічної
конференції
17–18 жовтня 2014 року**

**У двох томах
Том 1**

Вінниця -2014

Земля України – потенціал продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки держави: Матеріали IV Міжнародної науково-технічної конф., 17-18 жовтня 2014 р. у 2-х томах, т.1, м. Вінниця. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2014. – 277 с.

Повіднення про державну рестрацію IV Міжнародної науково-технічної конференції «Земля України – потенціал продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки держави» видане УкрІНТЕІ №618 від 1 жовтня 2014 р.

У збірнику наведені матеріали IV Міжнародної науково-технічної конференції «Земля України – потенціал продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки держави», де викладено результати наукових досліджень з питань формування потенціалу продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки держави, нормативно-правового та обліково-фінансового забезпечення економічних аспектів виробництва біопалива; технологій виробництва та отримання біомаси рослинного і тваринного походження, екологічних аспектів використання біопалива; систем машин та обладнання для реалізації енергоощадних технологій виробництва та впровадження альтернативних джерел енергії.

Для науковців, управлінців, керівників підприємств, виробничників, фахівців національної економіки, аспірантів, студентів, викладачів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Калетнік Г.М., д.е.н., професор, академік НААН, президент ВНАУ;
Роїк М.В., д.с-г.н., професор, академік НААН, директор інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України; Янчук Г.В., к.е.н., доцент в.о. ректора ВНАУ; Сінченко В.М., д.с-г.н., професор, заступник директора інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України.; Яремчук О.С., д.с-г.н., доцент, перший проректор ВНАУ; Шпикуляк О.Г., д.е.н., с.н.с., декан економічного факультету ВНАУ; Мазур В.А., к.с-г.н., доцент, декан агрономічного факультету ВНАУ; Скоромна О.І., к.с-г.н., доцент, декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва ВНАУ; Мельничук О.Ф., к.ю.н., доцент, в.о. декана факультету менеджменту та права ВНАУ; Бандура В.М., к.т.н., доцент, декан факультету механізації сільськогосподарства ВНАУ; Гунько І.В., к.т.н., доцент, в.о. зав. кафедри двигунів внутрішнього згорання та альтернативних паливних ресурсів ВНАУ

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Матеріали конференції розглянуто і схвалено на засіданні науково-методичної комісії ВНАУ, Протокол № 3 від 14.10.2014 р.

Шановні колеги, науковці, викладачі, аспіранти і студенти!

Сьогодні перед кожною освіченою людиною, яка відповідально ставиться до майбутнього своєї держави, долі наступних поколінь, постає завдання знайти шлях для забезпечення енергетичної, продовольчої та екологічної незалежності і, як результат, економічної та політичної стабільності.

Саме тому, у 2010 році була започаткована Міжнародна науково-технічна конференція «Земля України – потенціал енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки держави», що має об'єднати зусилля провідних державних діячів, народних депутатів, вчених, винахідників, освітян, студентської молоді, які наполегливо працюють над проблемами впровадження нетрадиційних джерел енергії та заміщення нафтопродуктів альтернативними видами палива.

Упродовж цього часу конференція стала творчою лабораторією, дискусійним клубом, демонстраційним полігоном результатів наукових досліджень, втілених технічних рішень, упроваджених технологій та інноваційних проектів, місцем наукового натхнення нашої талановитої молоді.

Упевнений, що матеріали IV Міжнародної науково-технічної конференції зроблять вагомий внесок у роботу національної наукової школи виробництва та ефективного використання альтернативної енергії.

Бажаю Всім учасникам конференції нових наукових звершень та відкриттів, реалізації творчих задумів, натхненної праці та успіхів в ім'я розвитку України!

Президент університету, академік НААН,
докт. екон. наук, професор

Григорій Калетнік

- оцінення рівня ефективності та ступеня інноваційності соціально-економічного розвитку;
- оцінення впливу науково-технічного прогресу на економічне зростання, інфляцію та соціально-економічний розвиток.

Порівняння ступеня інноваційності галузі сільського господарства з іншими галузями національної економіки представлено на рис. 1.

За прогнозними розрахунками, середньорічні значення ступеня інноваційності за період 2000 – 2015 рр. за видами економічної діяльності склали: у сільському господарстві – 1,6; у послугах – 0,9; на транспорті й у зв'язку – 0,8; у промисловості – 0,6; у будівництві – від'ємний – -1,4 %. Отже, сільське господарство на даному етапі та у короткостроковій перспективі є лідером інноваційного розвитку серед інших галузей національної економіки.

Таким чином, використання вказаного методичного підходу дозволяє визначити якісні показники інноваційного розвитку як окремо сільського господарства, так і порівняти його із іншими видами економічної діяльності України.

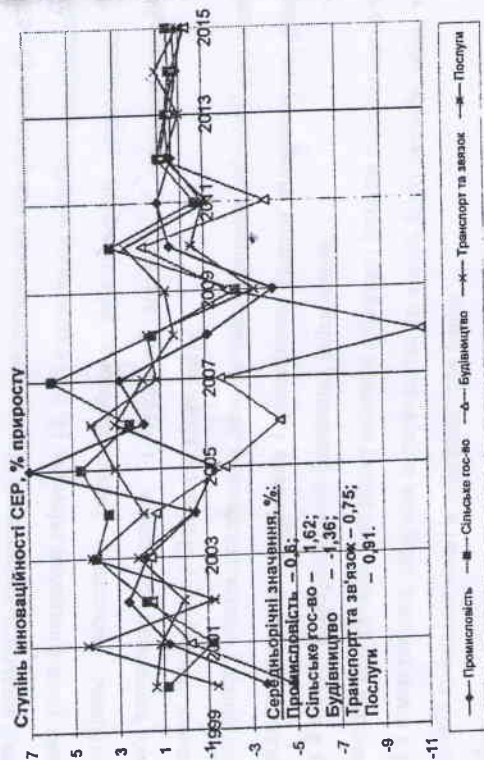

Рис. 1. Динаміка ступеня інноваційності соціально-економічного розвитку основних галузей економіки України [2, с. 17]

Отже використання запропонованих методичних підходів, на нашу думку, дозволить здійснити реальну оцінку ефективності впровадження інновацій та трансферу технологій у господарську діяльність сільськогосподарських підприємств а також дослідити загальну ефективність інноваційної діяльності в галузі сільського господарства, що сприятиме виробленню оптимальних управлінських рішень як на мікрорівні окремого господарюючого суб'єкта, так і на макрорівні – окремо взятого виду економічної діяльності національної економіки.

Список використаних джерел

1. Пугачов М.І. Розвиток сільського господарства України в умовах лібералізації економіки : монографія / Пугачов М.І. – К.: ARHDP, 2002. – 168 с.
2. Тишук Т.А. Економіка України у 2011 році: прогноз динаміки, виклики та ризики / Т.А. Тишук, Ю.М. Харашівлі, О.В. Іванов; за аг. ред. Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2011. – 88 с.

Правлюк Н.Л., д.е. н., професор
Вінницький національний аграрний університет

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЕНЕРГОВИКОРИСТАННЯМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

При розгляді Енергетики ХХІ століття у комплексі людського буття, завжди виникають питання щодо трьох складових його розвитку: економічній, політичній та екологічній, які формують нове світо уявлення. Хто швидше зможе вирішити ці питання той зможе домінувати на світовому політично-економічному просторі найближчі 60-100 років [1].

В період різкого загострення конкуренції на українському та світовому ринках, розширення масштабів і частоти зміни технологічних, організаційних та інших нововведень успіхів досягають ті підприємницькі структури, керівництво яких оперативніше за інших здатне критично оцінити стан справ, перебороти стереотипи ефективного в минулому управління і розробити стратегію перетворення своїх організацій і зайнятих на них працівників. В цих умовах українським підприємцям необхідно оволодівати новими знаннями, навчитися користуватися ними на практиці. Важлива частина цих знань, як показує світовий досвід, оволодіння наукою і умінням менеджменту, під яким розуміється сукупність методів, форм, засобів управління підприємницькою діяльністю для досягнення поставленої мети. [2].

Особливістю аграрного виробництва є функціональна залежність його ефективності від особливостей залучення, використання, відтворення і трансформації потоків різного роду ресурсів. В свою чергу, зазначене обумовлено наявною системою управління виробництвом, яка реалізована фактично у діяльність конкретних сільськогосподарських підприємств. [3, с.2].

За цих умов фінансова звітність [4, с.3] є основним засобом комунікації й найважливішим елементом інформаційного забезпечення управління. Не випадково концепція складання і публікації звітності є основою системи національних стандартів у більшості країн світу.

Набір даних у систематизованих певним чином формах звітності про склад господарських ресурсів, зобов'язань і фінансових джерел підприємства, рівня прибутку й витрат трактується як фінансова інформація.

Фінансова інформація дає змогу оцінити очікувані доходи підприємства та пов'язані з ними ризики, обороти підприємства та якість його активів, обсяг та якість потоків грошових коштів підприємства тощо.

Проблемам підвищення ролі фінансової інформації в управлінні діяльністю сільськогосподарських підприємств, у тому числі і енерговикористанням, та її формуванню у звітності присвячені праці майже

всіх провідних дослідників обліку, насамперед П.Я. Хомина, М.С. Пушкаря, С.Ф. Голова, В.М. Пархоменка та інших.

У сучасній літературі викладені переважно прикладні аспекти, а загальнонабання дослідників можна окреслити як визначення фінансової звітності інструментом ринкових відносин, її еволюції, врахування інформаційних запитів користувачів звітності, мети і завдань фінансової звітності як джерела корисної ділової інформації, означення якісних характеристик та елементів. Однак проблеми взаємозв'язку стандартів оцінки виробництва та його енергоощадливості і фінансової звітності для сільськогосподарських підприємств висвітлюються лише побіжно, у комплексі з іншими проблемами.

Удосконалення фінансової звітності – це постійний процес, вона не може бути удосконалена до такої міри, щоб можна було її використовувати без попереднього ретельного і критичного вивчення. [5]

Як зазначає П. Хомин [6, с.45], "суттєвим недоліком вітчизняної системи звітності є те, що вона не забезпечує достатньої та оперативної інформації для прийняття управлінських рішень менеджерами сільськогосподарських підприємств". Облікове забезпечення не узгоджується із змістом внутрішньої звітності, а методика облікового забезпечення про витрати викривлює показники собівартості.

Методологічно та організаційно звітність є невід'ємним елементом системи обліку і завершальним станом облікового процесу, що зумовлює органічну єдність показників, які формуються в ній. Відповідно звітність є системою показників, що характеризують результати господарської діяльності підприємства за звітний період. Це – засіб управління підприємством й одночасно метод узагальнення інформації про діяльність.

Саме цими факторами зумовлена велика роль звітності в системі управління, вона є сполучною ланкою між підприємством і суспільством. Мета звітності, таким чином, полягає у наданні корисної інформації кредиторам й

інвесторам для прогнозування, порівняння та оцінки грошових потоків; надання користувачам інформації про прибутковість підприємства для планування, прогнозування й оцінки його діяльності [5, с.38].

Специфіка і значення облікової інформації полягає в тому, що вона є основною інформацією, що надходить від об'єкта до суб'єкта управління. За допомогою звітної інформації суб'єкт здійснює попередній, поточний і подальший контроль за об'єктом, а також зв'язок із зовнішнім середовищем.

До нерозв'язаних проблем звітності, крім створення системної програми спостережень, належать також узагальнення й аналіз звітної інформації. Нині збором фінансової та статистичної [7] звітності займаються органи державної статистики, які стежать за дотриманням у них відповідності й арифметичної збалансованості показників й видають щорічні статистичні збірники.

Показники, необхідні для управління, стали визначальними щодо змісту звітності, а фінансова звітність задає алгоритм бухгалтерського обліку.

Дослідження розвитку звітності й підвищення її ролі в управлінні та переосмислення її минулого має велике значення хоча б тому, що постає можливість виділити найбільш важливі моменти, прослідкувати їх зміни та тенденції розвитку в контексті реальних моментів сьогодення.

Сільськогосподарські підприємства повинні бути ефективними через енергоощадливість, тому важлива роль відводиться фінансовій звітності як елементу управління. Постає завдання за його допомогою опрацювати стратегію розвитку й тактику досягнення поставленої мети, плани розвитку і контроль за виконанням, обґрунтування концепцій та управлінських рішень, резерви підвищення ефективності виробництва, відображення множини зв'язків між рішеннями, напрямками політики і рухом коштів, впорядкованості усіх елементів, логічно пов'язаних варіантів стратегій розвитку, мети основної діяльності та фінансової політики.

Список використаних джерел

1. Телешун С.А.- Енергетична безпека як складова політики України. - Режим доступу - <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2010/03/blog-post.html>
2. І.В.Тириак І.В., Тириак В.І., Жуков С.А. Основи економіки та організації на підприємстві- http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/osnovi_ekonomiki_ta_organizatsiyi_pidpriyemnistva_-_tiryak_iv
3. Штанько О.С. Енергетичний менеджмент сільськогосподарських підприємств./ О.С.Штанько// Автореф.дис.. канд. Екон.наук :08.00.04/ Вінницький національний аграрний ун-т.-В., 2014.21 с.
4. Дорофєв О.В. Організаційні та економічні аспекти операційного менеджменту в АПК./ О.В.Дорофєв. //Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.02 /Національний аграрний ун-т.- К., 2002. 19с.
5. Бернстайн Л. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация./Л.Бернстайн // М.: Финансы и статистика, 1996. – 624 с.
6. Хомин П.Я. Внутрішня звітність у сільськогосподарських підприємствах та її облікове забезпечення: проблеми узгодженості./Л.Я.Хомин //Облік, звітність та аудит підприємств. – 2004. - №1. – С.45-51.
7. Біла Л.М. Формування системи фінансової звітності сільськогосподарських підприємств. / Л.М.Біла //Автореф. дис. – К.:ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2005. – 21 с.

Правдюк О.Л., к.с.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Із зростанням темпів економічного розвитку підприємств агропромислового виробництва продовжується процес деградації земель сільськогосподарського призначення

Лашкевич О.Ю.	115	Пророчук Ольга	208
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ У ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБАДЖЕННЯ	150	КОНТРОЛЬ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО ПАЛИВА ЯК ОДНОГО ІЗ ВИДІВ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР	208
Мазур С.А.	153	Пронько Л.М., Колесник Т.В.	211
БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК НАПРЯМ ЕНЕРГОЗАМІЩЕННЯ В АГРАРНІЙ ЕКОНОМІЦІ	153	ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	211
Мороз Я.В., Томчук О. Ф.	156	Прутька О.О., Бєляєва Н.В.	215
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА РОЗВИТОК РИНКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	156	ПОТЕНЦІАЛ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА У ВИРОБНИЦТВІ БІОПАЛИВА	215
Мулик Т.О., Федорина Л.І.	160	Редько М.С.	217
ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА СПОЖИВАННЯ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ	160	БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ДЛЯ ТРАДИЦІЙНИХ ВИДІВ ПАЛИВА	217
Настенко М.М., Коваль О.В.	163	Роїніська А.О.	220
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	163	ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНО-БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ, З ПОГЛЯДУ НА ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ЧИННИК	220
Новодворська В.В., Любар О.О.	168	Самборська О.Ю.	222
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	168	ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	222
Оверковська Т. К.	176	Семенченко В.В.	226
РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ У РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	176	ДЕРЖАВНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ	226
Подоляничук О.А., Захарчук І.С.	180	Скорук О.П., Каширук Ю.М.	230
БІОМАСА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА – ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ	180	БІОГАЗ – ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ПРИРОДНОМУ ГАЗУ В УКРАЇНІ	230
Покин'я-Череди В.В.	183	Стасенко Д. В.	233
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОЛІЙНО-ЖИРОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	183	БІОПАЛИВО ТА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ЙОГО ВИРОБНИЦТВА	233
Правдох А.Л.	188	Бралаган В.П., Тисячук А.В.	236
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	188	ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БУРЯКВИНЦТВА В УКРАЇНІ ЯК СИРОВИННОЇ БАЗИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ	236
Правдох М.В.	193	Томчук Д.М.	239
МАКРОЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ ЗАГАЛЬНОЇ РІВНОВАГИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	193	СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО РІПАКУ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК	239
Правдох Н.Л.	196	Томчук О.Ф., Томчук В.В.	243
ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЕНЕРГОВИКОРИСТАННЯМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	196	МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОСПОДАРСЬКОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	243
Правдох О.Л.	200	Вострякова В. І.	247
ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	200	ЕКОЛОГІЧНИЙ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНИХ» ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАВАННЯ В АГРОБІЗНЕС УКРАЇНИ	247
Пришляк Н.В.	204	Янчук О.В.	251
ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД	204	НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕНЕРГІЗАМІЩЕННЯ В АГРАРНІЙ ЕКОНОМІЦІ	251
		Янчук В.І., Янчук Г.В.	254
		ЕКОНОМІЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	254
		Ярова Ю.М.	258
		ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	258